

מאמר

והסיר הוי' ממך גו' – ה'תשכ"א

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוק"ל ה'ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

הוצאה מיוחדת

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

לזכות ולרפואה שלימה של

הרה"ת ר' זאב יחזקאל הכהן בן מינדל שיחי

בתוך שאר חולי עמו ישראל

ולזכות ולרפואה שלימה של

הרה"ת ר' חיים שאול בן חנה שיחי

בתוך שאר חולי עמו ישראל

נדפס על ידי ולזכות

הרה"ת ר' יוסף יצחק הכהן וזוגתו מרת נחמה דינה

ומשפחתם שיחי

כ"ץ

הוספה

[י"א ניסן, ה'תשכ"ו]

נ.ב.

ז"ע נתקבל מכתבו שסיימו ז' ניסן עם המצורף אליו.

ויהי רצון שכ"א מהם והוא בראשם כראש המשפחה — יקיים הציווי (שהוא ג"כ נתינת כח) טראַכט גוט ותקוים ההבטחה (כסיום הפתגם) וועט זיין גוט.

ת"ח על הברכות, וכבר מלתי אמורה, ואברכה מברכיך, בברכתו של הקב"ה שהיא בתוספת מרובה על העיקר.

בס"ד.

פתח דבר

בקשר עם המצב הנורא שהשתרר בעולם, כאשר רבים זקוקים לישועה מיוחדת בענין הרפואה, ובהם אלפים מאחינו בני ישראל בכל מקום שהם — הננו מדפיסים בהוצאה מיוחדת, מאמר ד"ה והסיר הוי' ממך כל חולי דש"פ עקב, מבה"ח אלול ה'תשכ"א, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שע"י הלימוד בזה, תהיה רפואה שלימה וקרובה לכל הזקוקים לכך, ותיכף ומיד ממש נזכה לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ערש"ק הגדול, ה'תש"פ,
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2020 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5780 • 2020

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

מהעתקה. והיא לא מאנ"ש, בשולי אגרת ברכת החג (שנשלח לכו"כ) בתאריך זה.
טראַכט גוט .. וועט זיין גוט: ראה לקו"ש חל"ו ע' 4. תו"מ סה"מ טבת ס"ע רכה. וש"נ.
מלתי אמורה, ואברכה מברכיך: לך לך יב, ג.
בתוספת מרובה על העיקר: ב"ר פס"א, ד. ועוד.

תוכן העינים

והסיר הוי' ממך, ש"פ עקב, מבה"ח אלול, ה'תשכ"א

חולת אהבה" – התשוקה דבחי, "אש שחורה" (אור הקו) לבחי, "אש לבנה" (האור שלפני הצמצום); ועד"ז לאחרי הצמצום גופא ישנה בכל בחינה ומדריגה התשוקה לבחי' האור שלמעלה ממנה, ובעיקר ישנו ענין זה בספירת המלכות.

ומשם נמשך בחי' "חולת אהבה" גם בעבודת האדם – גודל התשוקה והצמאון לאלקות; והעצה לזה – "סמכוני באשיות" (בחי' מאכל, עבודת התנומ"צ), "רפדוני בתפוחים" (בחי' ריח, עבודת התשובה).

ומבחינה זו משתלשל למטה יותר – "חולי זה יצר הרע" (שנותן מקום ליצר הרע כשמסכים לעבודתו בקדושה), ומזה יורד ממדריגה למדריגה, עד "מחלה זו מרה" (שמרגיש ש"אחריה מרה כלענה", ואעפ"כ עומד בה כו').

הצמאון שבספירת המלכות הוא להעצם דוקא, להיותה מושרשת ברדל"א; ומזה משתלשל למטה בעבודת האדם הצמאון דבעלי תשובה. וזהו "והסיר הוי' ממך כל חולי", שהו"ע עבודת התשובה, שעי"ז נעשית המשכת בחי' עתיק (משא"כ, "כל המחלה גו' לא אשים עליך" הו"ע עבודת הצדיקים, שעי"ז נמשך רק בחי' אריך).

וזהו ענין "שבעה דנחמתא" (שלאחר "תלתא דפורענותא") – "נחמה בכפליים", המשכת אור נעלה יותר מכמו שהי' קודם הירידה

4

נקודה הפנימית שבנפש (כמ"ש⁵² ציון במשפט תפדה), אינה מסתפקת בנחמה שע"י הנביאים, שיש בזה נתינת מקום לומר שעזבני ה', והיא מעוררת (זי רופט אַרויס) הנחמה דאנכי אנכי הוא מנחמכם⁵³, מהקב"ה עצמו, ולא רק אנכי פעם א', כמ"ש במ"ת אנכי הוי' אלקיך⁵⁴, אלא אנכי אנכי ב"פ⁵⁵, וכמו שלעת"ל כתיב⁵⁶ ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה גו' זה הוי' קוינו לו, והיינו, לא כמו בקי"ס דכתיב⁵⁷ זה אלי ואנוהו, זה פ"א, אלא ב"פ זה⁵⁸, שהו"ע הנחמה בכפליים שתהי' לעת"ל בביאת משיח צדקנו, ע"י אלי' מבושר טוב⁵⁹. דהנה, באל"י כתיב⁶⁰ וירפא את מזבח ה' ההרוס, מזבח הוא בחי' מלכות, ומזבח ההרוס היינו שהמלכות היתה בירידה ונפילה, שמצד זה נעשה גם בישראל מעמד ומצב דפוסחים על שתי הסעיפים⁶¹. אמנם, עי"ז שאל"י הנביא עשה אותות ומופתים, החזירם בתשובה, עד שאמרו כולם הוי' הוא האלקים הוי' הוא האלקים⁶², ב' פעמים⁶³. וזהו גם כללות ענין הנחמה בכפליים, שיהי' ע"י אלי' מבושר טוב, וכאו"א יהי' מראה באצבעו⁶⁴, באצבע גשמי, ויאמר ב"פ זה, הנה אלקינו זה גו' זה הוי' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו.

- (52) ישע"י א, כז. לקו"ת דברים א, סע"ב.
ועוד.
(53) ישע"י נא, יב.
(54) יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו.
(55) ראה גם לקו"ת נצבים מה, ג ואילך.
דרושים לשבת שובה סה, ב ואילך.
(56) ישע"י כה, ט.
(57) בשלח טו, ב.
(58) שמו"ר ספכ"ג.
(59) ראה פרש"י בחוקותי כו, מב.
(60) מלכים"א יח, ל. וראה גם ד"ה רפאני וד"ה ויקח אלי' תרל"ה (סה"מ תרל"ה ח"ב ס"ע דש ואילך).
(61) מלכים"א שם, כא.
(62) שם, לט.
(63) ראה רש"י לספר שופטים ה, ג.
(64) ראה שמו"ר שם. תענית בסופה.

בס"ד. ש"פ עקב, מבה"ח אלול, ה'תשכ"א

(הנחה בלתי מוגה)

והסיר הוי' ממך כל חולי (ומסיים) וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך¹, והיינו, שבענין הרפואה יש ב' אופנים. הא', והסיר גו' כל חולי, שבתחילה הי' חולי והרפואה מסירה את החולי, והב', לא ישימם בך, שמלכתחילה אין שום חולי², וכמ"ש גם בספר שמות³, כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים עליך. וענינם בעבודה הם ב' אופני העבודה דעבודת הצדיקים ועבודת הבע"ת, דענין התשובה הוא באופן שבתחילה הי' חולה וע"י התשובה נעשה הסרת החולי⁴, אמנם צדיק הוא חסיד מעיקרו⁵, שלא חטא מימיו.

ב) ולהבין בעומק יותר ב' ענינים אלו, וגם להבין כללות ענין החולי, הנה שרש ענין החולי הוא בחי' חולת אהבה⁶, שהו"ע גדול התשוקה והצמאון עד שנחלה כו'. ובענין הספירות הוא התשוקה דספירת המלכות⁷, כמ"ש⁸ למען יזמרך כבוד ולא ידום, דנהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה ולא שכין⁹, שהו"ע הצמאון והתשוקה דספירת המלכות. וזהו שאמרו רז"ל¹⁰ ג' תשוקות הן, תשוקת אשה לבעלה כו', דאשה הוא מלשון אש, והו"ע אש התשוקה כו', וענין תשוקת אשה לאיש הוא התשוקה דבחי' אש ה' לבחי' אש יו"ד, ובכללות הוא ג"כ התשוקה דבחי' אש שחורה לבחי' אש לבנה.

ג) וביאור הענין, דהנה כתיב¹¹ ויהי ערב ויהי בוקר, ואמרו רז"ל¹² כברייתו של עולם דברישא חשוכא והדר נהורא, כברייתו של עולם היינו כללות סדר ההשתלשלות, שתחילתו הוא מהצמצום וסילוק

ש"פ עקב, מבה"ח אלול, ה'תשכ"א

ע"י גילוי בחי' אריך לא ירוו את צמאונה, לפי שבחי' אריך היא באי"ע לגבי עתיק ורדל"א. ומהצמאון דמלכות משתלשל גם למטה בעבודת האדם הצמאון דבעלי תשובה, שהצמאון שלהם הוא גדול יותר⁴², וכמו הצמאון דבחי' המלכות שהוא לבחי' רדל"א דוקא.

ז) וזהו והסיר הוי' ממך כל חולי, דהנה, פסוק זה נאמר בספר אלה הדברים אשר דבר משה גו', שאז היתה אצל בני"י עבודת הבע"ת, ולכן כתיב והסיר ה' ממך כל חולי. אבל בספר שמות נאמר כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים עליך, והו"ע הצדיק שלא חטא מימיו (כנ"ל), לפי שבספר שמות הו"ע יצי"מ ומ"ת, שאז היתה אצל בני"י עבודת הצדיקים, שעל ידה נעשה רק המשכת בחי' אריך, שזהו שמסיים כי אני ה' רופאך, ר"ת⁴³ אריך⁴⁴, משא"כ ע"י עבודת בעלי תשובה, והסיר הוי' ממך כל חולי, נעשית המשכת בחי' עתיק⁴⁵.

ח) וזהו ג"כ ענין שבעה דנחמתא שבאים אחרי תלתא דפורענותא. דהנה, בתחילה הי' מ"ת, ואח"כ חטא העגל ותלתא דפורענותא, ואח"כ שבעה דנחמתא, הנה ענין הנחמה הוא שנמשך בחי' אור שלמעלה יותר גם מכמו שהי' קודם הירידה, וכדאיתא במדרש⁴⁶ שאמר הקב"ה למשה אל תצטער על שבירת הלוחות, דבלוחות הראשונות לא היו אלא עשרת הדברות לבד [ובמ"א איתא⁴⁷ אלמלא לא חטאו ישראל לא ניתן להם אלא חמשה חומשי תורה וספר יהושע בלבד], ובלוחות השניים אני נותן לך שיהא בהם הלכות מדרש ואגרות, הה"ד⁴⁸ ויגד לך תעלומות חכמה כי כפליים לתושי', שזהו ג"כ ענין הנחמה, נחמו נחמו⁴⁹, ב"פ, כפלים לתושי'. אמנם, גם בזה אין מסתפקים עדיין, וכדאיתא בפסיקתא⁵⁰ שכנס"י טוענת ותאמר ציון עזבני ה'⁵¹, כלומר איני מתפייסת מנחמת הנביאים, והיינו, שגם לאחר הנחמה שע"י הנביאים, הנה ציון, שהיא

(42) ראה תניא פ"ז.

(46) שמו"ר פמ"ו, א. וראה המשך תרס"ו ס"ע פו ואילך. סה"מ עזרת' ע' לא ואילך. תרפ"ט ע' סט ואילך. ועוד.
(47) נדרים כב, ב.
(48) איוב יא, ו.
(49) ישעי' מ, א.
(50) הובא באבודרהם סדר הפרשיות וההפטרות (ע' שג).
(51) ישעי' מט, יד.

(43) מאורי אור א, קכד ביאיר נתיב. וראה ד"ה רפאני דש"פ בהו"ב שנה זו פ"ו (סה"מ תשכ"א ע' קפא).
(44) קונטרס עין החיים שם.
(45) בענין זה נזכר גם שלעת"ל תהי' עבודת התשובה גם אצל צדיקים — משיח אתא לאתבא צדיקייא בתובתא (המו"ק?).

תער"ב ח"ב ע' א'קצב ואילך).
(8) תהלים ל, יג.
(9) ראה זהר ח"ב קמ, א. ח"א קעח, ב. עז, ב. פו, ב.
(10) ראה שהש"ר פ"ז, יא ובמפרשים שם. וראה ב"ר פ"כ, ז ובמפרשים שם.
(11) בראשית א, ה. ועוד.
(12) שבת עז, ב.

(1) פרשתנו (עקב) ז, טו.
(2) ראה גם אוה"ת נ"ך ח"א ע' שס.
(3) בשלח טו, כו.
(4) ראה יומא פו, א.
(5) פרש"י סוכה נג, רע"א.
(6) לשון הכתוב שה"ש ב, ה. ה, ח.
(7) בהבא לקמן — ראה ד"ה ויאמר גו' לך וד"ה והי' אמר המכסה תרע"ו (המשך

אסתרס ולא עביד פירין, שבקליפה יש רק בחי' המוחין דח"ב אבל חסר אצלם מוח הדעת, שהו"ע ההכרעה, וכיון שחסר בחי' הדעת, אין בו הכרעה, אלא רעיונו משוטט אצלו ואינו מוצא מנוח לנפשו. ועד שמה נשתלשל מחלה זו מרה³¹, והיינו, שלא נרגש אצלו הענין דנופת תטופנה שפתי זרה³⁶, אלא מרגיש כבר שאחריתה מרה כלענה³⁷, ואעפ"כ עומד בהמחלה כו', וכמבואר בקונטרס עץ החיים³⁸.

וכל זה משתלשל מבחי' חולת אהבה הנ"ל, שחסר לו שער הנו"ן, והיינו, שעבודתו היא רק בבחי' שמיעה והשגה, ולא בבחי' ראי', וכיון שחסר לו הראי' באלקות, הנה מזה יכול להשתלשל בחי' חולי הנ"ל. וע"ד הידוע בסיבת חטא העגל, שבשעת מ"ת הי' אצלם ענין הראי', כמ"ש³⁹ וכל העם רואים, אבל אחרי מ"ת שלא הי' אצלם בחי' הראי', כי אם שמיעה בלבד, הנה זה הי' סיבה לחטא העגל. וטעם הדבר, לפי שענין השמיעה הוא באופן שלא אחרי ששומע איזה דבר שייך שכאשר יקשו לו קושיות על זה, אזי יהיו לו סתירות כו', משא"כ כשרואה בעצמו את הדבר, אזי לא שייך שיהיו אצלו סתירות כו'. וכמו"כ בעבודה, שכאשר עבודתו היא רק בבחי' שמיעה, אזי אפשר להיות מזה נפילה כו'.

והנה כללות ענין הצמאון דבחי' חולת אהבה הוא שמשתוקק וצמא להעצם, שיאיר לו שער הנו"ן, בחי' ראי', ולא רק השגה בלבד. ולמעלה הו"ע הצמאון דספירת המלכות, בחי' אש ה', שהוא בחי' ברישא חשוכא, והיינו לפי שאות ה' הוא בחי' הבל בלבד⁴⁰, בחי' חומר הדיבור, והתחלקות האותיות זמ"ז היא בהצורה של הדיבור, היינו בההברה, אבל בחומר האותיות הרי כולם שוים, והוא בחי' אות ה'. והסדר בדיבור הוא שבתחילה ישנו חומר האותיות, ואח"כ צורת האותיות, ואח"כ משיג את האור והתוכן שבהאותיות, שזהו ברישא חשוכא והדר נהורא. וכיון שבחי' המלכות, אות ה', חומר הדיבור, היא באופן דברישא חשוכא, לכן יש בה גודל התשוקה והצמאון. והצמאון שבמלכות הוא לבחי' העצם, והיינו שאי אפשר לרוות צמאונה בהגילויים שבז"א, כי צמאונה הוא לבחי' העצם דוקא, והיינו לפי שהמלכות מושרשת ברדל"א, כידוע⁴¹ שכל הספירות שרשם באריך, שורש הנאצלים, והמלכות שרשה ברדל"א, ולכן הנה גם

האור, שנשאר רק אותיות ורושם, והו"ע ברישא חשוכא, והדר נהורא הוא המשכת אור הקו. דהנה, האותיות והרושם הם בחי' ברישא חשוכא, כי, בענין אורות וכלים הנה הרושם והאותיות הם הכלים שענינם העלם, דעם היות שהכלים נתהוו מהאור ועי"ז גם מהאור, מ"מ, התהוותם היא מהסילוק, וענינם העלם. והיינו, דעם היות שאופן התהוות הכלים למעלה אינו דומה להתהוות הגוף למטה, דהתהוות הגוף למטה אינה מהנשמה, אבל למעלה הרי התהוות הגופות, היינו הכלים, היא מהאורות¹³, כמאמר ואתה מחי' את כולם¹⁴, אל תקרי מחי' אלא מהוה¹⁵, מ"מ, אינו דומה התהוות הכלים להתהוות זיו השמש מהשמש, דהמשכת הזיו מהשמש היא מגילוי השמש, אלא שבא ע"י נרתק, משא"כ התהוות הכלים היא מהעלם וסילוק האור. וזהו"ע ברישא חשוכא. וענין והדר נהורא הוא מה שאחר הצמצום נמשך הקו. והנה, גם אור הקו נמשך ע"י הצמצום, שלכן הוא קו קצר, וענינו להאיר את חושך הצמצום, ולכן נקרא ג"כ בשם אש שחורה, והיינו, דהגם שהוא אור, מ"מ, להיות שענינו הוא להאיר את שחרות וחושך הצמצום, לכן נקרא בשם אש שחורה. ובכללות הוא בחי' אור הממלא. אמנם, בחי' אש לבנה הוא בחי' אור הסובב, והוא האור שלפני הצמצום, שהוא למעלה מענין הצמצום. ואף שגם באור זה נגע בו הצמצום, הרי ידוע שפעולת הצמצום לא היתה בהאור עצמו, אלא כל פעולת הצמצום היא רק לגבי מקום החלל, שבתחילה הי' מתפשט במקום החלל, והצמצום פעל שלא יאיר במקום החלל, אבל בהאור עצמו לא הי' שום שינוי. ומצד ריחוק הערך דבחי' אש שחורה לבחי' אש לבנה, הנה בחי' אש שחורה היא בתשוקה וצמאון לבחי' אש לבנה.

והנה כשם שבכללות ההשתלשלות הנה בחי' אש שחורה, שזהו אור הקו, הוא בתשוקה לבחי' אש לבנה, שזהו האור שלפני הצמצום, הנה כן הוא גם בפרטי המדריגות שלא אחרי הצמצום גופא, שהבחי' התחתונה היא בתשוקה לבחי' העליונה. דהנה, הענין דברישא חשוכא והדר נהורא הוא בכל המדריגות דסדר ההשתלשלות, וכמובן מהמשל דרב ותלמיד, שבתחילה מקבל התלמיד רק אותיות בלבד, ואח"כ משיג את שכל הפשוט שבהם, ואח"כ משיג את עומק השכל, עד שאחר ארבעין

(13) ראה עץ חיים שער העקודים פ"ג. וראה סה"מ עת"ר ע' לג. תרפ"ט ע' שמו. ד"ה תקעו שנה זו פ"ד (סה"מ תשכ"א ס"ע ח ואילך). ד"ה באתי לגני שנה זו פ"ה (סה"מ שם ע' קב).
(14) נחמי' ט, ו.
(15) פרדס שער ו (שער סדר עמידתן) פ"ח. ראשית חכמה שער הקדושה ספ"ז. של"ה מח, ב. ע, א. תניא שעהיוה"א פ"ב (עז, ב).

(40) ראה תניא אגה"ק ס"ה (קח, ב).
(41) עץ חיים שער יג (שער אריך אנפין) פ"ב.

(36) משלי ה, ג.
(37) משלי שם, ד.
(38) פרק ג (ע' 21).
(39) יתרו כ, טו.

שנין קאי אדעתא דרבי¹⁶. ועד"ז הוא גם למעלה, שבתחילה ישנם רק הכלים, ואח"כ מאיר אור תחתון וכו', ועד שיאיר האור שלפני הצמצום. ולכן הנה בכל בחי' ומדריגה יש התשוקה לבחי' האור שלמעלה ממנה. ובעיקר הוא בספירת המלכות, בחי' היותר תחתונה, שבה הוא גודל התשוקה והצמאון, שזהו שנהו"ת קארי תדיר לנהו"ע ולא שכיך, דכיון שבחי' המלכות היא באין ערוך, לכן גם הצמאון והתשוקה הוא באופן של תדיר בלי הפסק, וגם באופן דלא שכיך, שאי אפשר להרגיע ולהשקיט אותה (מען קען איר גאָר ניט באַרואיגן און אַיינשטיילן).

(ד) **והנה** מבחי' חולת אהבה שבמלכות, נמשך גם בחי' חולת אהבה בעבודת האדם, שהו"ע גודל התשוקה והצמאון לאלקות, דכיון שמשיג את ריחוק הערוך כו', הרי כל מה שמשיג הוא באופן שעני האדם לא תשבענה¹⁷, ואדרבה, ככל שמתעלה בהשגתו ה"ה מרגיש יותר את ריחוק הערוך, ובמילא גדל יותר התשוקה והצמאון שלו, וכל כך גדלה תשוקתו עד שנחלה מזה, חולת אהבה, וע"ד מ"ש גבי משה ויחל משה¹⁸, שאחזהו חולי¹⁹, שזהו לפי שמשיג את גודל האין ערוך כו'.

והענין הוא, דהנה ידוע²⁰ שחולה בגימטריא מ"ט, והיינו שיש לו מ"ט שערי בינה, וחסר לו רק שער הנו"ן, ולכן נקרא חולה, כי, הגם שמ"ט שערי בינה הו"ע נעלה בקדושה, שזהו תכלית העילוי שאפשר להיות בגילוי ע"י עבודה מלמטלמ"ע, מ"מ, להיות שחסר לו שער הנו"ן, הנה גם כשיש לו כל המ"ט שערים, וגם מאיר לו הארת שער הנו"ן כמו שנמשכה בהמ"ט שערים, שזהו"ע הארת החכמה בבניה, בחי' וחכם בבינה²¹ (כמבואר בלקו"ת דרושי ספה"ע²²), מ"מ, להיות שחסר לו עצם שער הנו"ן, הרי הוא בחי' חולה. ומכש"כ כאשר אין מאיר לו גם הארת החכמה כמו שהיא בבניה, וכל השגתו היא רק מצד הבינה בלבד, שהיא הבנה והשגה, הנה להיות שכללות ענין ההשגה הוא בהגבלה, לכן הוא בתשוקה וצמאון להעצם, שזהו העילוי דשער הנו"ן, בחי' ראי', שעל ידה הוא רואה את העצם. ואדרבה, ככל שמשיג יותר, הרי הוא מרגיש יותר את ריחוקו מהעצם, שהעצם הוא למעלה לגמרי מכל הגילויים, שגם

(16) ע"ז ה, ב.
 (17) משלי כז, כ.
 (18) תשא לב, יא.
 (19) ראה ברכות לב, א.
 (20) לקוטי תורה להאריז"ל פ' וירא.
 (21) מאורי אור מערכת ח אות לה.
 (22) ספר יצירה פ"א מ"ד. וראה סה"מ תרנ"ט ע' עג. וש"נ.
 (23) לקו"ת במדבר יב, א ואילך. ועוד.

בגילויים היותר עליונים דגעה"ע וכו' אינו נתפס העצם, ולכן הוא בתשוקה כו', וכמו שאמר אדמו"ר הזקן²³ עה"פ²⁴ מי לי בשמים ועמך לא חפצתי גו'. וכל כך גדלה אהבתו ותשוקתו עד שהוא בחי' חולת אהבה.

והעצה לצמאון זה היא כמ"ש²⁵ סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני, אשישות הוא מאכל, ותפוחים הוא ריח, ובעבודה הו"ע עבודת התומ"צ, מאכל, ועבודת התשובה, ריח, ריח בוגדיו²⁶, שע"ז הוא תופס בהעצם, ומרווה את צמאונו.

(ה) **והנה** כיון שכל הענינים באים בסדר השתלשלות מלמעלה למטה, הנה מבחי' חולת אהבה הנ"ל משתלשל למטה יותר בחי' המחלה שהיא מקור החולי, דבחולי ישנם כמה ענינים²⁷, וכמאמר רז"ל²⁸ חולי זה יצה"ר, והיינו מה שנותן מקום (ער לאָזט צו) להיצה"ר. והגם שתחילת ההסתה והפיתוי דהיצה"ר היא באופן שהיום אומר לו עשה כך²⁹, כפי שמפרש רבינו נשיאינו³⁰ שהיצה"ר מסכים לעבודתו בקדושה, מ"מ, מצד זה שנותן מקום להיצה"ר, הנה מזה נעשה חולי זו צינה³¹, הקרירות בקדושה, שמצד עצמו חסר לו תוקף הרצון בעבודתו עד שנצרך להסכמת היצה"ר. ומזה נעשה חולי זו שריפה³², דכיון שחסר אצלו בהחמימות דקדושה, שנשאר מקום בהשטח שלו שבו חסרה החמימות דקדושה, הנה לאום מלאום יאמץ³³, שנעשה מזה החמימות דאש זרה דלעו"ז. ומזה נשתלשל חולי זו רעיון³⁴, והיינו, שהסדר בקליפה הוא באופן הפכי, שההתחלה היא מהתאות שבלב, ומשם עולה למוח, ולכן הנה מהחמימות של האש זרה בא גם להמוח, שזהו חולי זו רעיון, שרעיונו משוטט אצלו ואינו מוצא מנוחה לנפשו, שזהו מצד העדר הדעת, וכמבואר בארוכה בהמשך עת"ר³⁴ בפירוש מאמר הזהר³⁵ אל אחר

(23) שרש מצות התפלה פ"מ (סהמ"צ להצ"צ קלח, סע"א). נעתק ב"היום יום" יח כסלו.
 (24) תהלים עג, כה.
 (25) שה"ש ב, ה.
 (26) תולדות כו, כו. ראה לקו"ת שה"ש לב, ב. לג, ב. סה"מ תרל"ה ח"ב ע' שפג. וש"נ.
 (27) בהבא לקמן — ראה ד"ה והסיר תרנ"ג. תרנ"ד. וראה גם ריש וסוף ד"ה הנ"ל דשנת עת"ר.
 (28) ירושלמי שבת פ"ד ה"ג. ויק"ר פט"ז, ח.
 (29) שבת קה, ב.
 (30) סה"מ תרפ"ט ס"ע קעב ואילך.
 (31) ב"מ קז, ב.
 (32) ירושלמי שם.
 (33) תולדות כה, כג ובפרש"י (ממגילה ו, סע"א). ראה תניא פ"ט (יג, סע"ב ואילך).
 (34) פ"יג (יח, ב). ובכ"מ.
 (35) ע' קלח.
 (36) ח"ב קג, א.